

Obsah

1. Základy ekologie	9
1.1 Úvod do základů ekologie	9
1.2 Člověk jako pozorovatel	10
1.3 Biotické a abiotické složky přírody, tok energie	12
1.4 Ekologické systémy	17
1.5 Ekologická nika	26
1.6 Populace	28
1.7 Konkurence	29
1.8 Strategie	30
1.8.1 Strategie u živočichů	30
1.8.2 Strategie u rostlin	32
1.8.3 Typologie rostlin podle chování v ekosystému	34
1.8.4 Princip „Pán hory“	35
1.9 Dělení Země na makroekosystémy	35
1.9.1 Biomy	35
1.9.2 Zoogeografické oblasti	36
2. Biomy země v narativním kontextu	37
2.1 Pouště a polopouště	37
2.2 Travní biomy	43
2.3 Tropický deštný prales	50
2.4 Tropický sezonní prales	58
2.5 Tvrdolistý stálezelený les	62
2.6 Opadavý širokolistý les	66
2.7 Tajga	72
2.8 Tundra	75
2.9 Moře a oceán	81
3. Ochrana přírody a životního prostředí	89
3.1 Ochrana přírody a vymezení vztahu člověka k přírodě před první světovou válkou ..	89
3.2 Ochrana přírody a vymezení vztahu člověka k přírodě po první světové válce	89
3.3 Novodobá ochrana přírody	90
3.4 Významné osobnosti ochrany přírody	94
3.5 Ochrana přírody na území dnešního Česka	97
4. Environmentální problémy	99
4.1 Klasifikace problémů životního prostředí	99
4.2 Lokální a globální problémy životního prostředí	99
4.3 Podle toho, co je znečištěno nebo změněno	105
4.3.1 Znečištění ovzduší	105
4.3.2 Znečištění sladké vody	106
4.3.3 Znečištění půdy	108
4.3.4 Znečištění moří	108

4.3.5	Klimatické změny	108
4.3.6	Ztráta pestrosti.....	109
4.4	Podle zdroje znečištění	110
4.4.1	Průmysl.....	110
4.4.2	Doprava.....	110
4.4.3	Zemědělství.....	112
4.5	Měřítka znečištění a poškození přírody: koncept „ekologické stopy“	113
5.	Výuka a hodnocení ekologie a environmentalistiky	115
5.1	Výuka ekologie a environmentalistiky.....	115
5.1.1	Přednáška.....	116
5.1.2	Semináře a cvičení	117
5.1.3	Týmová práce studentů	118
5.1.4	Možné podoby samostatných prací.....	120
5.1.5	Exkurze.....	121
5.1.6	Projektový nebo systematický přístup?.....	122
5.2	Hodnocení ekologie a environmentalistiky.....	123
6.	Environmentální výchova: od hnutí k oboru	125
6.1	Potřeba environmentální výchovy.....	125
6.2	Cíle environmentální výchovy.....	129
6.2.1	Cíle stanovené RVP ZV.....	129
6.2.2	Cíle environmentální výchovy v mezinárodních dokumentech.....	129
6.2.3	Cíle environmentální výchovy v odborné literatuře.....	129
6.2.4	Rozvoj environmentální senzitivity.....	130
6.2.5	Bránit odcizení přírodě.....	131
6.2.6	Snižovat ekologickou stopu, udržitelnost	132
6.3	Formování české environmentální výchovy	132
6.4	Osobnosti české environmentální výchovy před rokem 1990.....	133
6.5	Organizace zabývající se environmentální výchovou v ČR.....	135
6.6	Legislativa.....	135
6.7	Od praktiků k odborníkům	136
6.8	Současnost v Česku.....	136
6.9	Propojení morální a environmentální výchovy.....	138
6.9.1	Filosofové environmentální etiky	138
6.9.2	Výzkumy vývoje mravního uvažování.....	139
6.9.3	Vztah náboženství a environmentální výchovy	142
6.9.4	Milgramovy experimenty - modelový příklad výzkumného nástroje	142
6.9.5	Přesah Milgramových experimentů do environmentální roviny	144
6.9.6	Environmentální etika	145
7.	Didaktické aspekty environmentální výchovy.....	147
7.1	Co by měli vědět učitelé.....	147
7.1.1	Důvody realizace environmentální výchovy	147
7.1.2	Specifika environmentální výchovy	148
7.1.3	Znalosti nebo osobnostní rozvoj?	148

7.1.4	Prostředí formuje environmentální postoje často více než učitel.....	149
7.1.5	Vybrané edukační nástroje a příklady dobré praxe (obecně).....	151
7.1.6	Nástroje hodnocení environmentální výchovy.....	160
7.2	Specializované kapitoly.....	162
7.2.1	Environmentální výchova v přeškolním vzdělávání.....	162
7.2.2	Environmentální výchova na ZŠ a středních školách.....	164
	Závěrem.....	167
	Literatura a zdroje.....	169
	Přílohy.....	181
	Rejstřík.....	187
	Anotace.....	193
	O autorce.....	197